

بررسی منظر شهری با تأکید بر هویت شهرهای ایرانی (نمونه موردی خیابان شهدا شهر سنندج)

نویسنده اول :

احد نژاد ابراهیمی

استادیار دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

Ahadebrahimi@tabriziau.ac.ir

09144113197

نویسنده دوم:

امیر حسین فرشچیان

دانشجوی دکتری تخصصی معماری اسلامی دانشکده معماری

و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

AmirHoseinFarshchian@tabriziau.ac.ir

09183070325

نویسنده سوم:

فاطمه اسدی

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه ایرانمهر قروه

09188813010

چکیده

عرصه عمومی و فضاهای عمومی در هر شهر، محمل اصلی بروز و ظهور هویت آن محسوب می‌شوند؛ به این معنی که ما با مددگیری از یک روش پژوهش توصیفی - تحلیلی و مشاهده مفهوم منظر خیابان، می‌توانیم با مذاقه در کیفیت کنش اجتماعی حادث شده در فضای عمومی شهر، پی به خصایصی ببریم که به نوعی تجلی لایه‌های زیرین هویتی‌اند. بدیهی است که این لایه‌های هویتی در شکل، هنجارهای عملی، سامان یافتن جداره‌ها، مبلمان و نمادهای شهری، نام‌گذاری خیابان و... نمود اجتماعی و عینی می‌یابند. با این وصف یک شهر و فضای شهری چه از حیث معماری و شکل‌شناختی و چه از لحاظ کیفیت کنش اجتماعی حادث شده در آن، به ما می‌گوید که شهر و فضای شهری ما از چه هویتی برخوردار است. در این میان فضاهای شهری تاریخی به سبب نقشی که در شکل‌دهی به تصویر ذهنی و نقشه‌شناختی از شهرها دارند در هویت بخشی به آن‌ها از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. در این مقاله به بررسی ابعاد هویت در منظر شهری خیابان شهدا شهر سنندج به عنوان یک فضای شهری واقع در بافت تاریخی این شهر پرداخته شده است، در این راستا از روش پژوهش توصیفی به کمک تحقیقات میدانی و مطالعات کتابخانه‌ای بهره گرفته شده است. ابعاد هویت در مؤلفه‌های منظر شهری خیابان شهدا به کمک اطلاعات و تصاویر به دست آمده مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت به تأثیر و جایگاه هر کدام از این مؤلفه‌ها در هویت بخشی منظر شهری پرداخته شده است. نتایج این پژوهش مؤلفه جداره شهری را به عنوان اصلی‌ترین عامل در کاهش هویت و المان‌های شهری را به عنوان مؤثرترین مؤلفه هویت بخش منظر شهری تأیید می‌کند.

واژه‌های کلیدی: هویت، منظر شهری، سنندج، بافت تاریخی